

Department of
Health

Goedgekeurde informatie voor iemand die een eerste verzoek voor vrijwillige euthanasie indient

Goedgekeurde informatie voor iemand die een eerste verzoek voor vrijwillige euthanasie indient

Deze goedgekeurde informatie moet aan een patiënt worden verstrekt die tijdens een medisch consult met een arts voor het eerst een verzoek indient voor toegang tot vrijwillige euthanasie (overeenkomstig artikel 20(4) (b) van de *Voluntary Assisted Dying Act 2019* (Vrijwillige Euthanasiewet 2019)). Deze informatie kan zo nodig worden aangevuld met andere informatie.

Vrijwillige euthanasie is één van de mogelijkheden van een patiënt voor zijn/haar levenseinde. Een patiënt moet op de hoogte zijn van alle mogelijke opties aan het einde van zijn/haar leven, inclusief palliatieve zorg.

De Western Australian Voluntary Assisted Dying Statewide Care Navigator Service (dienst zorgnavigatie van de staat West-Australië voor vrijwillige euthanasie, SWCNS) is beschikbaar om patiënten te ondersteunen en vragen te beantwoorden die ze mogelijk hebben over vrijwillige euthanasie. Informatie over SWCNS en andere beschikbare hulpmiddelen zijn in deze brochure opgenomen.

De SWCNS is tijdens normale kantooruren (08:00-17:00 uur) bereikbaar via e-mail en telefoon.

E-mail: VADcarenavigator@health.wa.gov.au

Tel: (08) 9431 2755

Informatie over vrijwillige euthanasie

Wat is vrijwillige euthanasie?

Vrijwillige euthanasie is een juridisch proces waarmee de patiënt toegang kan krijgen tot een medicijn dat zijn/haar dood zal veroorzaken. Dit medicijn staat bekend als het euthanasiemiddel. De patiënt kan ervoor kiezen om het euthanasiemiddel zelf in te nemen of om het toegediend te krijgen door een arts of verpleegkundige op een tijdstip en locatie naar keuze.

De term vrijwillige euthanasie benadrukt het vrijwillige karakter van de keuze van de patiënt en hun blijvende vermogen om deze beslissing te nemen. De *Voluntary Assisted Dying Act 2019* (de Wet) is de wetgeving die vrijwillige euthanasie in West-Australië (WA) regelt.

Wie komt in aanmerking voor vrijwillige euthanasie?

Leeftijd

De persoon moet volwassen zijn (18 jaar of ouder).

Residentie

De persoon moet een Australisch staatsburger of een permanente ingezetene zijn en op het moment van het eerste verzoek ten minste 12 maanden zijn/haar gewoonlijke verblijfplaats in WA hebben gehad.

Medische vereisten

De persoon moet zijn gediagnosticeerd met ten minste één ziekte of medische aandoening die geavanceerd en progressief is en die binnen zes maanden (op basis van waarschijnlijkheid) tot overlijden zal leiden, of 12 maanden in het geval van een neurodegeneratieve aandoening.

De ziekte of medische aandoening moet lijden veroorzaken dat niet kan worden verlicht op een manier die door de persoon aanvaardbaar wordt geacht.

Beslissingsvermogen

De persoon moet in staat zijn om beslissingen te nemen met betrekking tot vrijwillige euthanasie.

Dit betekent dat de persoon in staat is om:

- alle verstrekte informatie of adviezen over vrijwillige euthanasie te begrijpen
- te begrijpen wat vrijwillige euthanasie inhoudt
- te begrijpen wat de gevolgen zijn van een beslissing met betrekking tot vrijwillige euthanasie
- deze factoren af te wegen bij het maken van een beslissing met betrekking tot vrijwillige euthanasie
- zijn/haar beslissing op de een of andere manier te communiceren.

Vrijwilligheid

De persoon moet vrijwillig en zonder dwang handelen (dat wil zeggen, zonder geweld, invloed of overreding door een andere persoon).

Blijvend verzoek

Het verzoek van de persoon moet blijvend zijn (blijvend gedurende een bepaalde periode).

Als de persoon niet aan alle geschiktheidscriteria voldoet, kan hij/zij geen toegang krijgen tot vrijwillige euthanasie.

Informatie over het proces voor vrijwillige euthanasie

De artsen die betrokken zijn bij het proces voor vrijwillige euthanasie zijn gekwalificeerd om hun patiënten te ondersteunen. Artsen moeten aan bepaalde vereisten voldoen en de verplichte training hebben gevolgd voordat ze betrokken kunnen zijn bij het proces voor vrijwillige euthanasie. Als een verpleegkundige bij het proces betrokken is, moet hij/zij ook aan bepaalde vereisten voldoen en de verplichte training hebben gevolgd.

Het bespreken van vrijwillige euthanasie met een arts of verpleegkundige betekent niet dat het proces voor vrijwillige euthanasie wordt opgestart. Hiervoor moet de patiënt een duidelijk en ondubbelzinnig verzoek doen om toegang te krijgen tot vrijwillige euthanasie. Dit verzoek wordt het 'eerste verzoek' genoemd. Het eerste verzoek is de eerste stap van het proces, overeenkomstig de Wet.

Het proces voor vrijwillige euthanasie bestaat uit 10 stappen. Stappen 1 t/m 6 betreffen het aanvraag- en beoordelingsproces. Stappen 7 t/m 10 gaan over het toedieningsproces. Een patiënt kan op elk gewenst moment met het proces stoppen.

1. Eerste verzoek

Het eerste verzoek is een verzoek om vrijwillige euthanasie dat tijdens een medisch consult aan een arts wordt gedaan. De patiënt moet duidelijk en ondubbelzinnig aan de arts kenbaar maken dat hij/zij toegang wil tot vrijwillige euthanasie.

De arts zal beslissen of hij/zij het eerste verzoek zal accepteren of afwijzen. Ze kunnen het verzoek afwijzen omdat ze het niet eens zijn met vrijwillige euthanasie (ze hebben gewetensbezwaren tegen vrijwillige euthanasie) of omdat ze niet bevoegd of in staat zijn om het verzoek te kunnen accepteren. Ongeacht of ze het eerste verzoek accepteren of afwijzen, de arts moet de patiënt informatie geven over vrijwillige euthanasie in WA.

Als Engels niet de eerste taal van de patiënt is of als ze problemen ervaren met communicatie, dan kan gebruik gemaakt worden van een tolk of communicatiehulpmiddel om het eerste verzoek in te dienen. Als de medische consultatie plaatsvindt via telezorg, moet dit gebeuren met behulp van een videoconferentie zodat de arts de patiënt kan zien en horen en zijn/haar verzoek kan bespreken.

2. Eerste beoordeling

Zodra de arts het eerste verzoek geaccepteerd heeft, zal hij/zij de coördinerende arts van de patiënt worden. In deze rol zal hij/zij het proces voor vrijwillige euthanasie voor de patiënt coördineren. De eerste stap voor de coördinerende arts is het formeel beoordelen van de patiënt om te bepalen of hij/zij in aanmerking komt voor vrijwillige euthanasie en voldoet aan alle wettelijke criteria. Deze beoordeling wordt de eerste beoordeling genoemd.

Als de patiënt het niet eens is met het resultaat van de eerste beoordeling, kan hij/zij verzoeken dat de State Administrative Tribunal (administratieve staatsrechtbank, SAT) een aantal van de beoordelingsbesluiten opnieuw beoordeelt. Dit geldt ook voor de adviesbeoordeling en eindevaluatie.

3. Adviesbeoordeling

Als het resultaat van de eerste beoordeling is dat de patiënt in aanmerking komt voor vrijwillige euthanasie, zal de coördinerende arts de patiënt voor een verdere beoordeling doorverwijzen naar een andere arts. Deze arts wordt

de adviserende arts van de patiënt en zal onafhankelijk beoordelen of hij/zij in aanmerking komt voor vrijwillige euthanasie. Deze beoordeling wordt de adviesbeoordeling genoemd.

4. Schriftelijke verklaring

Als zowel de coördinerende arts als de adviserende arts bepalen dat de patiënt in aanmerking komt voor vrijwillige euthanasie, dan kan de patiënt, in de aanwezigheid van twee getuigen, een schriftelijke verklaring opstellen met het verzoek om toegang te krijgen tot vrijwillige euthanasie.

5. Definitief verzoek

Als de patiënt een schriftelijke verklaring heeft opgesteld, dan kan hij/zij bij de coördinerende arts een definitief verzoek indienen om toegang te krijgen tot vrijwillige euthanasie. Het definitieve verzoek kan pas na het verlopen van de aangewezen periode van negen dagen gemaakt worden, die begint op de dag van het eerste verzoek.

Als zowel de coördinerende arts als de adviserende arts van mening zijn dat de patiënt vóór het einde van de vastgestelde periode zal komen te overlijden of zijn/haar vermogen zal verliezen om een beslissing te nemen over vrijwillige euthanasie, dan zal de patiënt mogelijk eerder toegang kunnen krijgen tot het euthanasiemiddel.

Het definitieve verzoek dient om ervoor te zorgen dat de beslissing van de patiënt voor vrijwillige euthanasie blijvend en onveranderd is. Als de patiënt een geldig definitief verzoek doet, zal de coördinerende arts het proces van de eindevaluatie opstarten.

6. Eindevaluatie

De eindevaluatie vereist dat de coördinerende arts controleert dat het verzoek en het beoordelingsproces voltooid zijn overeenkomstig de bepalingen van de Wet. Dit betekent dat de coördinerende arts er zeker van moet zijn dat de patiënt zijn/haar beslissingsvermogen heeft met betrekking tot vrijwillige euthanasie, en dat hij/zij vrijwillig en zonder dwang handelt en nog steeds toegang wil krijgen tot vrijwillige euthanasie.

Het is belangrijk om te onthouden dat de patiënt op elk gewenst moment met het proces voor vrijwillige euthanasie kan stoppen. De patiënt heeft geen enkele verplichting om met het proces door te gaan, zelfs niet na het voltooien van de aanvraag en het beoordelingsproces.

7. Beslissing over toedienen

De patiënt zal, met de hulp van de coördinerende arts, moeten beslissen of hij/zij het euthanasiemiddel zelf zal toedienen (zelf innemen) of dat het, indien gepast, zal worden toegediend door een toedienende arts. De toedienende arts is meestal de coördinerende arts. In sommige gevallen kan een andere arts of verpleegkundige de rol van toedienende arts op zich nemen.

Als de patiënt besluit om het euthanasiemiddel zelf toe te dienen, moet hij/zij een contactpersoon aanwijzen alvorens de coördinerende arts het euthanasiemiddel kan voorschrijven.

8. Recept

De coördinerende arts zal een recept uitschrijven voor het euthanasiemiddel. De arts is verplicht om de patiënt bepaalde informatie te geven over het euthanasiemiddel alvorens hij/zij het recept voor het euthanasiemiddel geeft.

In tegenstelling tot de meeste medicijnen zal het recept niet aan de patiënt worden gegeven. In plaats daarvan zal de coördinerende arts het rechtstreeks aan de erkende leverancier van de Western Australian Voluntary Assisted Dying Statewide Pharmacy Service (West-Australische apotheekdienst voor vrijwillige euthanasie, SWPS) sturen.

9. Levering en gebruik van het euthanasiemiddel

Het euthanasiemiddel mag niet door de erkende leverancier van SWPS geleverd worden, tenzij zij het recept van de coördinerende arts hebben ontvangen en geverifieerd.

Als de patiënt ervoor gekozen heeft om het euthanasiemiddel zelf toe te dienen, kan de erkende leverancier het euthanasiemiddel rechtstreeks aan de patiënt, zijn/haar contactpersoon of aan iemands anders verstrekken die het dan namens de patiënt kan afhalen. Schriftelijke informatie over het

euthanasiemiddel (inclusief instructies met betrekking tot opslag en gebruik) zal door de erkende leverancier verstrekt worden aan de persoon die het middel komt afhalen.

Als de patiënt heeft besloten om het euthanasiemiddel door een arts of verpleegkundige te laten toedienen (bekend als de toedienende arts), zal de erkende leverancier het middel rechtstreeks aan de toedienende arts verstrekken (die de verantwoordelijkheid voor het middel op zich zal nemen tot het moment van gebruik).

10. Overlijdensakte

De Wet vereist dat de overlijdensakte van de patiënt geen verwijzing naar vrijwillige euthanasie mag bevatten. Dit is uit respect voor de patiënt en om zijn/haar privacy te beschermen (en mogelijk zijn/haar familie). De arts die het overlijden van de patiënt bevestigt en de overlijdensakte opmaakt zal de onderliggende ziekte of medische aandoening van de patiënt als doodsoorzaak vermelden.

Informatie na het eerste verzoek

Besluit van de arts

Aangezien u een eerste verzoek aan een arts heeft gedaan, moet hij/zij beslissen of hij/zij uw verzoek al dan niet zal aanvaarden. Ongeacht of de arts uw verzoek accepteert of weigert, hij/zij moet u dit informatieboekje geven.

Als de arts het niet eens is met vrijwillige euthanasie (gewetensbezwaren heeft), moet hij/zij uw eerste verzoek **onmiddellijk** afwijzen en u op de hoogte stellen van het feit dat hij/zij u niet zal kunnen helpen om toegang te krijgen tot vrijwillige euthanasie.

Als de arts geen gewetensbezwaren heeft tegen vrijwillige euthanasie, moet hij/zij u binnen twee werkdagen na het eerste verzoek laten weten of hij/zij uw verzoek accepteert of afwijst. Niet alle artsen zullen een eerste verzoek voor vrijwillige euthanasie kunnen accepteren. Het kan zijn dat ze niet voldoen aan de vereisten (ze zijn bijvoorbeeld nog niet lang genoeg arts) of ze kunnen een andere reden hebben om het verzoek te weigeren (ze zijn bijvoorbeeld niet beschikbaar).

Wat gebeurt er nu?

Als de arts uw eerste verzoek heeft geaccepteerd, dan wordt hij/zij uw coördinerende arts. Als uw coördinerende arts zal hij/zij met het beoordelingsproces beginnen om te bevestigen dat u in aanmerking komt voor toegang tot vrijwillige euthanasie.

Als de arts uw eerste verzoek heeft afgewezen, dan is het aan u om te beslissen wat er dan gebeurt. U kunt ervoor kiezen om uw eerste verzoek aan een andere arts te richten.

Welke informatie en hulp is er beschikbaar?

De Western Australian Voluntary Assisted Dying Statewide Care Navigator Service (SWCNS) staat voor u klaar om u te ondersteunen, informatie te verstrekken en eventuele vragen te beantwoorden. De dienst wordt geleid door verpleegkundigen en wordt bemand door Zorgnavigators. Dit zijn ervaren gezondheidsverleners die bekend zijn met de juridische en praktische aspecten van vrijwillige euthanasie in WA.

De Zorgnavigators kunnen:

- algemene informatie verstrekken over vrijwillige euthanasie
- specifieke informatie verstrekken over het proces voor vrijwillige euthanasie in WA
- u helpen om een arts of verpleegkundige te vinden die bereid en bevoegd is om aan het proces deel te nemen
- u helpen om te bepalen of u in aanmerking komt voor regionale steunpakketten
- u naar andere nuttige hulpmiddelen verwijzen.

De SWCNS is tijdens normale kantooruren (08:00-17:00 uur) bereikbaar via e-mail en telefoon.

E-mail: VADcarenavigator@health.wa.gov.au

Tel: (08) 9431 2755

Meer informatie over vrijwillige euthanasie is online beschikbaar op de website van het Ministerie van Volksgezondheid van WA.

Website: ww2.health.wa.gov.au/voluntaryassisteddying

Afhankelijk van uw situatie, zijn er nog andere diensten die eventueel nuttig voor u zouden kunnen zijn:

Palliative Care WA (Palliatieve Zorg WA) kan u ondersteuning bieden bij en informatie geven over de planning van vrijwillige euthanasie, palliatieve zorg, rouw en verlies en het vinden van dienstverleners die bij u in de buurt palliatieve zorg aanbieden. Doorzoek hun online directory of bel met hun Palliative Care Information and Support Line (Informatie- en ondersteuningslijn voor palliatieve zorg).

Website: www.palliativecarewa.asn.au

Tel: 1800 573 299 (09:00 – 17:00 uur, 7 dagen per week)

Beyond Blue kan steun bieden voor uw geestelijke gezondheid en welzijn, vooral als u te maken heeft met angst of depressie.

Website: www.beyondblue.org.au

Tel: 1300 224 636 (dag en nacht)

Lifeline kan crisisondersteuning bieden als u onmiddellijke hulp nodig heeft om met emotioneel leed om te gaan.

Website: www.lifeline.org.au

Tel: 13 11 14 (dag en nacht)

Klachteninformatie

Als u zich zorgen maakt over uw ervaring met betrekking tot het proces voor vrijwillige euthanasie, moet u dit eerst met de relevante persoon, dienstverlener of instelling bespreken (die een klachtenprocedure zou moeten hebben die u kunt volgen).

U kunt een klacht indienen bij de Health and Disability Services Complaint Office (Klachtenbureau voor gezondheids- en gehandicaptendiensten, HaDSCO) over personen of organisaties die gezondheids-, gehandicapten- of geestelijke gezondheidsdiensten verlenen. Meer informatie is beschikbaar op de website van HaDSCO (www.hadSCO.wa.gov.au).

U kunt uw bezorgdheid uiten over het gedrag of de prestaties van een geregistreerde gezondheidswerker door contact op te nemen met de Australian Health Practitioner Regulation Agency (Australische regelgevende instantie voor gezondheidswerkers, AHPRA). Meer informatie is beschikbaar op de website van AHPRA (www.ahpra.gov.au).

U kunt uw bezorgdheid uiten over een gezondheidswerker die niet voldoet aan de vereisten van de Wet, door contact op te nemen met de Voluntary Assisted Dying Board (Raad vrijwillige euthanasie). Meer informatie is beschikbaar op de website van de Voluntary Assisted Dying Board (www2.health.wa.gov.au/voluntaryassisteddyingboard).

Dit document kan op verzoek in alternatieve formaten beschikbaar worden gesteld voor iemand met een handicap.

Geproduceerd door Health Networks
© Department of Health 2021

Het auteursrecht op dit materiaal berust bij de staat West-Australië, tenzij anders aangegeven. Los van eventuele billijkheid in het kader van particuliere studie, onderzoek, kritiek of beoordeling, zoals toegestaan krachtens de bepalingen van de *Copyright Act 1968* (Auteurswet 1968) mag geen enkele deel verveelvoudigd of hergebruikt worden voor welk doel dan ook zonder de schriftelijke toestemming van de staat West-Australië.